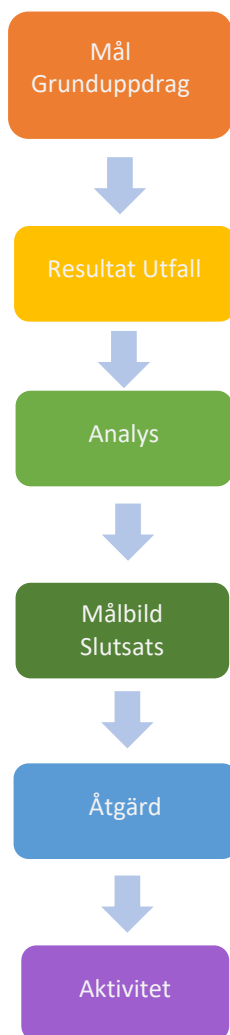

VERKSAMHETSPLAN 2026–2029

Social- och arbetsmarknadsnämnden
Social- och arbetsmarknadskontoret

INNEHÅLL

Inledning	4
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN/SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSKONTORET	5
Verksamhetsansvar	5
Verksamhet 2026–2029	5
<i>Administrativt stöd</i>	7
Ekonomi	10
Kommunfullmäktiges utvecklingsmål	12
<i>Ett växande Sala</i>	12
<i>Ett hållbart Sala</i>	14
<i>Ett tryggt och rättvist Sala</i>	17

Inledning

Verksamhetsplanens syfte är att beskriva nämnden/kontorets verksamhet under, i första hand, budgetåret men även för de därpå följande planåren. Vidare är verksamhetsplanens syfte att tydliggöra måluppföljningen av fullmäktiges utvecklingsmål, samt av grunduppdraget och övergripande prioriterade områden och strategier. Dessa ska stödja och skapa likvärdighet inom alla kommunens kontor och verksamhetsområden. Strategierna möter upp kommunfullmäktiges mål och ska stärka samt stödja verksamheternas utveckling, så att de når sin fulla potential i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

I verksamhetsplanen fastställer också nämnden fördelningen av den av fullmäktige tilldelade ekonomiska ramen. Resurserna knyts till respektive verksamhetsområde. En analys av hur de tilldelade ramarna påverkar den framtida verksamheten beskrivs. Det resultat som eventuella medel som tilldelats nämnden som särskild prioritering förväntas generera, beskrivs.

Verksamhetsplanen ska tydliggöra vår väg framåt, mot vårt mål att skapa den bästa möjliga servicen och verksamheten för kommunens invånare. Verksamhetsplanen innehåller dels en analys över vårt nuläge, dels vilka mål vi har och vad vi kommer att göra i form av åtgärder på kort- och lång sikt för att uppnå målen.

Slutsatser kring varje verksamhet skapas genom underlag från varje enhet som sedan sammanfattas i en verksamhetsplan för hela förvaltningsområdet. I planen anges även hur uppföljningen av verksamhetsplanen ska ske. Enhetschefer har det övergripande ansvaret för verksamheten inom sina respektive enheter. Genom analyser och slutsatser i verksamhetsplanen får nämnden ett välgrundat underlag för beslut.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN/SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSKONTORET

Verksamhetsansvar

Nämndens ansvar regleras i Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun. Uppdraget beskrivs i Grunduppdrag Social- och arbetsmarknadsnämnden/Social- och arbetsmarknadskontoret.

Verksamhet 2026–2029

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG (IFO) OCH ARBETSMARKNAD OCH INTEGRATION (AME)

Individ- och familjeomsorgen (IFO) omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inriktade insatser för barn, ungdomar och vuxna. Det som ytterst styr verksamheterna inom IFO är lagstiftningen, dess intentioner och politiskt fastställda mål och de givna ekonomiska förutsättningarna. Verksamheternas syfte är att vara ett skyddsnät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet.

IFO påverkas i stor utsträckning av politiska beslut på nationell nivå. Ändringar i arbetslöshetsersättning och sjukförsäkringen har på senare tid inneburit att ansvaret och därmed kostnaderna flyttats över från andra huvudmän till kommunen och socialtjänsten. En av de största utmaningarna med att bedriva socialtjänst är att på förhand prognostisera medborgarnas kommande behov av insatser och kostnaderna för dessa. Den utveckling som sker i samhället med ökad gängkriminalitet och psykisk ohälsa innebär att de ärenden som hanteras i verksamheten är komplexa och resurskrävande.

De förändringar som skett i socialtjänstlagen innebär att verksamheten behöver fortsätta sitt omställningsarbete för att leva upp till intentionen i lagen. I socialtjänstlagen ligger fokus på kunskapsbaserade och evidensbaserade metoder, förebyggande arbete och öppna insatser. Socialtjänsten behöver vara hållbar på sikt och nya arbetssätt testas samtidigt som ordinarie verksamhet behöver fortgå. Socialtjänsten själva kan inte lösa denna samhällsutveckling utan det behövs en tät samverkan med hälso- och sjukvården, skolan, kultur- och fritidsverksamheter samt civilsamhälle, som alla har viktiga roller i det förebyggande arbetet.

IFO har under de senaste åren haft stora svårigheter med att ha en budget i balans. Nettoavvikelsen IFO är betydligt högre än andra jämförbara kommuner. Under 2025 har flera åtgärder och insatser tagits fram för att minska kostnaderna för verksamheten. En handlingsplan är upprättad och kommer att följas och revideras vid behov. Kommande år fortsätter arbetet med att effektivisera och anpassa verksamheten till den ekonomiska ram som är tilldelad. Arbetet redovisas regelbundet på nämnd.

Arbetet med stärkt beredskap inom kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst fortgår de närmaste åren.

POLITISKA UPPDRAG FRÅN DOKUMENT BUDGET 2026 STRATEGISKPLAN 2027-2029

- Styrelse och nämnder ska kontinuerligt arbeta för att effektivisera verksamheterna med bibehållen kvalitet.

Uppdraget hanteras under perioden genom ett systematiskt arbete tillsammans med ledning och controller för att verksamhetens resurser ska användas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

- Social- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att arbeta särskilt med förebyggande och tidiga insatser. En familjecentral i Sala kommun är en viktig del.

Verksamheten driver tillsammans med övriga samverkanspartens i den nuvarande familjecentralsliknande verksamheten arbetet med att kunna öppna en fullskalig familjecentral med en öppenförskola. Uppdraget hanteras och följs upp under Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, Ett hållbart Sala.

- Social- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att tillsammans med övriga kommunala kontor identifiera övriga områden för samverkan med anledning av nya socialtjänstlagen.

Arbetet med omställning nya socialtjänstlagen pågår på flera fronter idag och arbetet fortgår kommande år. Uppdraget hanteras och följs upp under Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, Ett hållbart Sala.

- Social- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att intensifiera arbetet med att få fler personer som står långt från arbetsmarknaden i egen försörjning, genom stärkta samverkansinsatser med näringsliv, civilsamhället och andra myndigheter.

Den samverkan som finns idag behöver utvecklas och förbättras. Bidragsreformen kommer att bli en viktig del i arbetet. Uppdraget hanteras och följs upp under Kommunfullmäktiges utvecklingsmål, Ett växande Sala.

Nämnden har en prioritering i förhållande till teknisk ram som består av:

- Kompensation för familjecentral. Medlen används till de kostnader som insatsen genererar.
- Anpassningar socialtjänstlagen och insatser för barn, unga och vuxna. Medlen används genom att utveckla nuvarande insatser (både i kvantitet och kvalitet) till målgruppen samt utveckla digitala lösningar.
- Verksamhetsbidrag till Kvinnojouren. Medlen används till att bevilja bidrag till Kvinnojouren.
- Kostnad för CMHV (centrum mot hedersrelaterat våld). Medel används till de kostnader som det innebär att vi nyttjar de tjänster som CMHV erbjuder.
- Feriearbete. Medlen används till de kostnader som feriearbetarna genererar.
- Matlådor. Medlen används till att bekosta de matlådor som verksamheten betalar till Kultur och Fritidskontoret.

BESKRIVNING AV VERKSAMHET

Barn- och ungdomsenheten (B&U)

Enheten hanterar ärenden inom myndighetsutövning barn och unga. Enhetens primära uppdrag är att genom myndighetsutövning verka för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd, stöd och behandling de behöver.

Vuxnenheten och Ekonomiskt bistånd (VE, EKB)

Enheten hanterar ärenden inom myndighetsutövning. I Vuxnenhetens uppdrag ligger att utreda och fatta beslut om stöd till personer i missbruk och beroende, våld i nära relation, lägenheter med sociala kontrakt samt handlägga ekonomiskt bistånd och socialpsykiatriärenden.

Biståndsenheten (BE)

I Biståndsenhetens uppdrag ligger att utreda, bedöma och fatta beslut om insatser enligt Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade. I arbetet ingår även att följa upp och ompröva tidigare fattade beslut.

Enheten för sociala insatser (ESI)

Verksamheterna inom enheten har ett ansvar att ge stöd och insatser till barn, unga, familjer och vuxna. Till enheten hör även Anhörigcentrum och anhörigstöd. Enheten ger även stöd utan biståndsbeslut och arbetar uppsökande och förebyggande med insatser och åtgärder i enlighet med socialtjänstlagen.

Arbetsmarknad och Integration (AME)

AME erbjuder arbetsmarknadspolitiska insatser för att stärka arbetslösas kompetens och möjlighet att göra en stegförflyttning mot arbetsmarknaden. Verksamheten erbjuder olika former av praktik, arbetsträning, arbetsmarknadsanställningar, feriearbete, kommunalt aktivitetsansvar, samordningsteam, integration och projekt. Enheten samarbetar med näringsliv, civilsamhället, samordningsförbund samt andra myndigheter och kommunala kontor.

Administrativt stöd

Verksamheten fungerar som ett stöd för Social- och arbetsmarknadskontorets kärnverksamhet och arbetar med att utreda nämnduppdrag, hantera IT-system, kvalitetsutveckling, uppdrag av olika karaktär samt övriga administrativa uppgifter. Enheten ger även stöd till Vård- och omsorgskontoret.

OMVÄRLDSFAKTORER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VERKSAMHETEN

Utmaningar demografi och kompetensförsörjning

SCB:s senaste befolkningsprognos påvisar att antalet barn fortsätter att minska samtidigt som antalet äldre ökar. Antalet invånare i Sverige som är 85 år eller äldre förväntas öka med drygt 60 procent fram till 2034. Vilket innebär en kraftig expansion av målgruppen för äldreomsorgen. Antalet äldre ökade kraftigt under föregående tioårsperiod, men förändringen kommande tioårsperiod är större. Ökningen kan innebära ett ökat tryck på biståndsenheten som arbetar med att hantera de ansökningar som äldre gör gällande behov av tex hemtjänst och särskilt boende. Även om antalet barn minskar så kan det ändå innebära många komplexa barn och ungdomsärenden som kräver omfattande insatser från verksamheten.

Det har under en period varit en utmaning att få socionomer att stanna kvar inom myndighetsutövningen som utreder barn- och ungdomsärenden. Utvecklingen i Sala följer trenden som finns i övriga landet vilket är att de flesta barnavårdsutredare efter ett fåtal år väljer att sluta och byta till andra uppdrag inom kommunen, regionen eller privata aktörer. Det innebär att det ofta är unga, nyexaminerade socionomer som ska handlägga de allra svåraste ärendena rörande barn och ungdomar. Personalens kompetens och kontinuitet är av största vikt för att uppnå rättssäkerhet och upprätthålla god kvalitet i arbetet.

För att klara kompetensförsörjningen behöver verksamheten fortsätta att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. En av förutsättningar för att lyckas är att utveckla en god psykosocial arbetsmiljö som möjliggör ett hållbart arbetsliv inom nämndens verksamhetsområde. Yrkesresan är ett sätt att satsa på kompetensutveckling inom socialtjänsten som bland annat innehåller introduktion och långsiktig kompetensutveckling för socialtjänstens medarbetare. Yrkesresan är ett samarbete mellan SKR, Socialstyrelsen och Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS). Sala är sedan flera år tillbaka anslutna till Yrkesresan.

Digitalisering

För att möta nuvarande och kommande behov behöver kontoret hitta nya arbetssätt och verktyg för att bedriva välfärd. Digitalisering och välfärdsteknik är en del i den omställningen. Den digitala samhällsutvecklingen ställer nya krav på kommunen att stärka sin innovativa förmåga för att kunna motsvara de behov och önskemål som befolkningen efterfrågar, samtidigt som rättssäkerhet, personlig integritet och övriga lagkrav ska efterlevas.

Välfärdsbrottslighet

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) drabbar välfärdsbrottslighet allt fler kommuner och myndigheter. Välfärdsbrottslighet innebär att företag, föreningar eller privatpersoner utnyttjar välfärdssystemet på olika sätt, ofta för ekonomisk vinning eller för att få olämpliga fördelar. Det kan handla om att ta emot ersättningar eller bidrag man inte har rätt till, lämna falsk dokumentation eller inte leverera den service som avtalats.

För att öka skyddet av våra välfärdssystem behöver verksamheten höja kunskapsnivån och skapa en struktur i organisationen för att arbeta med dessa frågor. SKR har arbetat fram ett stöd för att stärka kommunerna i arbetet mot välfärdsbrottsligheten.

PÅGÅENDE UTREDNINGAR I LANDET

Bidragsreformen

Bidragsreformen är en omfattande förändring av det svenska bidragssystemet. Syftet är att minska bidragsberoendet, stärka arbetslinjen och göra det mer lönsamt att arbeta än att leva på bidrag. Reformen innehåller fler delar: Ett aktivitetskrav för försörjningsstödet, ett bidragstak samt kvalificeringskrav till välfärden. Till reformen ges ett generellt statsbidrag. Utifrån detta behöver verksamheten säkerställa att bidraget används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt för att möta de nya behoven som reformen innebär.

Aktivitetskrav för försörjningsstöd:

Vuxna som är arbetsföra och får försörjningsstöd ska omfattas av ett aktivitetskrav. Det innebär att kommunerna måste erbjuda aktiviteter, till exempel språkinläring, arbetsplatsförlagda insatser och jobbsökande aktiviteter och att personen måste delta för att fortsätta få stödet. Syftet är att bryta ett långvarigt bidragsberoende och i stället få in fler i arbete eller utbildning.

Aktivitetskravet förväntas få stora konsekvenser för både individ- och familjeomsorgen, arbetsmarknadsenheten och integration. För IFO innebär reformen ett tydligt skifte från renodlad handläggning av försörjningsstöd till ett mer arbetsinriktat uppdrag. Handläggarna behöver säkerställa att varje biståndstagare deltar i aktiviteter som stärker arbetsförmågan eller leder närmare egen försörjning. Det kräver tätare uppföljningar, fler samverkansmöten och mer dokumentation. Samtidigt kan det leda till ökade konflikter eller avslag när personer inte uppfyller aktivitetskravet, vilket riskerar att skapa mer administration och större behov av stöd i form av motiverande samtal och individuella planer.

För arbetsmarknadsenheten innebär aktivitetskravet en ökning av antalet deltagare i kommunala arbetsmarknadsinsatser. Kommunen behöver erbjuda fler arbetsplatsförlagda praktikplatser och arbetsförberedande program och sysselsättningsinsatser. För integrationsverksamheten får aktivitetskravet särskilt stor betydelse. Många nyanlända med försörjningsstöd kommer nu omfattas av krav på aktivitet redan från början, vilket kan påskynda etableringen men också skapa svårigheter för dem som ännu inte har tillräckliga språkkunskaper eller sociala förutsättningar.

Skola och barnomsorg behöver vara införstådda i att även de som går på försörjningsstöd och inte jobbar behöver ha rätten till heltid för sina barn enligt förslaget som träder i kraft 1 juli 2026.

Bidragstak:

Ett bidragstak som gör det mer lönsamt att arbeta än att leva på bidrag införs. Det ekonomiska biståndet är tänkt att vara det yttersta skyddsnätet när människor tillfälligt inte kan försörja sig själva. Det ska inte vara en långsiktig lösning. För att det ekonomiska biståndet ska beviljas mer enhetligt över landet, avser regeringen förtydliga regelverket så att riksnormen utgör ett tak för hur mycket kommunerna får bevilja för denna del av biståndet. Ikraftträdande 1 januari 2027.

Kvalificering till välfärden:

Det ska ställas högre krav på människor som kommer till Sverige att kvalificera sig till den svenska välfärden, och det är viktigt att de som får tillgång till förmåner också bidrar till samhället genom att arbeta. Förväntad konsekvens för verksamheten är en ökning av an-

sökningar och ökade kostnader då medborgare inte kvalificerar sig till välfärden och försörjningsstöd blir sista instansen att bevilja ekonomiska ersättningar. Ikraftträdande 1 januari 2027. Förslaget gäller de som bosätter sig i Sverige från och med detta datum.

Samsjuklighetsutredningen

Samsjuklighetsutredningen föreslår en genomgripande reform av samhällets insatser till personer med samsjuklighet. Reformen förutsätter ett förändrat huvudmannaskap för vård och stöd till alla personer med skadligt bruk eller beroende. Huvuddraget i förslaget innebär att all behandling av skadligt bruk och beroende, även tvångsvård ska vara ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård. Förväntad konsekvens för kommunerna är främst att de ska fokusera mer på traditionella sociala insatser som boende, sysselsättning och vardagsstruktur, medan regionerna får ett tydligare huvudmannaskap för att samordna vård och behandling för personer med både beroende och annan psykiatrisk problematik. Kommunens samordning kan medföra vissa kostnader för kommunerna. Det finns ingen tydlig tidpunkt när förändringarna träder i kraft.

Personlig assistans

En tidigare utredning har utrett ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans, vilket är en modell där Försäkringskassan skulle vara ensam ansvarig för assistansen. Målsättningen är att skapa en mer likvärdig och rättssäker bedömning av assistansbehov, samt att bekämpa välfärdsbrottslighet. Kommunerna behöver anpassa sina metoder för behovsbedömning till Försäkringskassans standard för att överföringen ska underlättas. Detta kan kräva utredningsinsatser hos kommunerna. Förändringen innebär att en justering i de generella statsbidragen i det kommunala utjämnningssystemet, utfall för kommunerna är idag oklart. Lagändringarna skulle träda i kraft 1 januari 2026 men på grund av att förutsättningarna inte är tillräckligt utredda dröjer det till förändringarna träder i kraft, oklart när det sker.

Ekonomi

Driftbudget

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kostnader	222 261	182 021	204 286	210 619	217 359	224 314
Intäkter	-26 204	-22 105	-26 757	-29 225	-31 120	-33 459
Summa	196 057	159 916	177 529	181 394	186 238	190 855

Ingen större förändring i totala intäkter och kostnader förväntas ske förutom en årlig uppräkningskommande år.

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Nämnd-och styrelse- verksamhet	1 236	1 301	1 341	1 382	1 425	1 470
IFO	140 835	108 478	121 110	123 088	125 853	128 300
LSS-verksamhet	25 270	22 628	27 141	27 970	28 845	29 746
Omsorg om äldre och funktionshindrade	13 152	11 782	9 542	10 066	10 705	11 392
Arbetsmarknad och integration	15 565	15 727	18 395	18 888	19 410	19 947
Summa	196 057	159 916	177 529	181 394	186 238	190 855

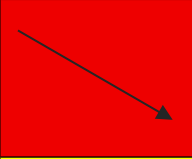
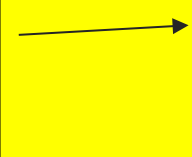
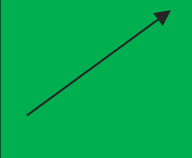
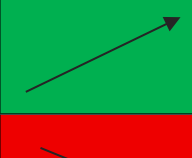
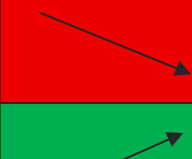
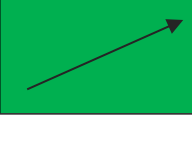
Fördelningen av driftsramar per verksamhetsområde är gjord helt utifrån fördelningen enligt Sala kommuns budgetmodell.

Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Detta mål behandlar områden växande, som har flera dimensioner. En viktig dimension är att individer ges möjlighet att utvecklas och växa som individer, i ett livslångt lärande. En annan dimension är att kommunen också växer befolkningsmässigt och ekonomiskt hållbart.

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Stärka individers möjligheter till självförsörjning	Arbetsmarknadsetablering	Andel inskrivna arbetslösa (16–65 år, juli)	634	599	726	
Öka delaktighet och inflytande	Arbetsmarknadsinsats	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	32	30	Publ 2026	
Stärka individers möjligheter till självförsörjning	Arbetsmarknadsinsats	Personer i kommunens aktivitetsansvar, andel (%) av inv. 16-19 år	13,8	16,1	Publ v 49 2025	
Stärka individers möjligheter till självförsörjning	Arbetsmarknadsinsats	Deltagare i arbetsmarknadsåtgärd (antal)	305	251	227	
Ekonomisk och social trygghet	Ekonomiskt bistånd	Andel långvariga biståndsmottagare	45,2	49,0	Publ v 24, 2026	
Ekonomisk och social trygghet	Ekonomiskt bistånd	Andel hushåll med ekonomiskt bistånd	296	280	Publ v 24, 2026	

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Under juli 2025 rapporterade Sala kommun en total arbetslöshet på 6,8 procent. Det är en ökning jämfört med samma tidpunkt i fjol (+1,2 procentenheter). Sett till antalet personer betyder det att 726 av 10 544 invånare i åldern 16 till 65 år i Sala kommun var inskrivna som arbetssökande (127 fler än i juli i fjol).

Arbetslösheten ökar i 9 av 10 kommuner i Västmanland och även om arbetslösheten i Sala ökar, så ligger den fortfarande under snittet i hela Västmanlands län (6,8 procent i kommunen, jämfört med 8,6 procent i hela länet). 184 av 290 kommuner har högre arbetslöshet i dag än för ett år sedan.

Arbetslösheten bland utlandsfödda och ungdomar stiger betydligt. En viktig orsak är den generella ekonomiska konjunkturen. Vid sämre tider minskar efterfrågan på arbetskraft. Utlandsfödda och unga utan tidigare erfarenhet är ofta de första som drabbas. I juli 2025 var antal lediga jobb 101 och antal nya jobb 120. En minskning jämfört med samma period 2024 då antal lediga jobb var 140 och antal nya jobb var 141.

I juli hade 258 Salabor varit arbetslösa i minst ett år. En ökning med 14 personer jämfört med samma period föregående år. Antalet som står allra längst från arbetsmarknaden, som varit utan arbete i minst två år, är detsamma jämfört med samma period 2024. Andelen långtidsarbetslösa i Sala är den lägsta i Västmanlands län.

Ovanstående statistik visar på att de insatser som verksamheterna gjort gällande långtidsarbetslösa i Sala har gett effekt. Ökningen av antalet arbetslösa ungdomar är inte positiv men ökningen av antalet ungdomar i KAA visar på att den uppsökande verksamheten ger resultat och att fler ungdomar erbjuds aktivitet än tidigare. För att fortsätta minska arbetslösheten i Sala behöver vi fokusera på att öka samverkan mellan kommunens olika förvaltningar, få fler personer i praktik, erbjuda riktade utbildningsinsatser och fortsätta utveckla kontorsövergripande samverkan samt samverkan mellan Arbetsmarknadsenheten och Ekonomiskt bistånd.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktiges utvecklingsmål behöver kontoret

Arbeta systematiskt med personer så att de ges möjlighet att utvecklas och växa som individer. Målet är att fler individer kommer ut i arbete/studier och antal hushåll som erhåller försörjningsstöd minskar.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Arbeta med individer som bedöms ha arbetsförmåga (EKB, AME)	Utöka intern samverkan. Skapa rutiner och processflöden	Enhetschef	2026	Delår/Bokslut Indikator Kolada
Stärka extern samverkan (AME)	Utöka samverkansinsatser med näringsliv, civilsamhället och andra myndigheter	Enhetschef /Verksamhetschef	2026	Delår/Bokslut
Stärka individers möjligheter till självförsörjning (AME)	I KAA uppdraget utöka samverkansinsatser med skola, socialtjänst och arbetsmarknadsenhet.	Enhetschef	2026	Delår/Bokslut Indikator Kolada

ETT HÅLLBART SALA

Detta mål behandlar områdena hållbarhet, fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet. Sala ska vara en socialt hållbar kommun för människor i alla livsskeden, och arbetar innovativt för ökad mångfald och välfärd. Kommunen värnar om naturtillgångar och strävar efter ekologisk mångfald och att bli fossilfri. Kulturarvet vårdas noggrant, och vi bygger för framtiden med respekt för kulturella värden. Goda kommunikationer utnyttjar närheten till större städer och natur- och kulturvärden. Resurser ska användas för god ekonomisk hushållning med långsiktiga investeringsplaner och tydliga prioriteringar.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Minska ojämlikhet i levnadsvillkor	Social utsatthet	Aktualiseringar vuxna utsatta för våld i nära relation	37,4	48,9	Publ v 23, 2026	
Minska ojämlikhet i levnadsvillkor	Missbruksvård	Köpt missbruksvård (andel %)	58,1	39,5	Publ v 14, 2026	
Minska ojämlikhet i levnadsvillkor	Barn och unga, placering familjehem någon gång under året	Antal B&U placeringar per 1000 invånare	9,2	14,5	Publ 2026	
Minska ojämlikhet i levnadsvillkor	Invånare 80 + med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	Antal invånare	13,8	14,6	Publ 2026	

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verksamhetsåret 2026

Beträffande aktualiseringar "vuxna utsatta för våld i nära relation" så ser vi en ökning. Resultatet är hämtat från Kolada. Sala jämförs med två andra kommuner och utifrån dessa ligger Sala i mitten. Resultat för riket saknas. Resultatet påvisar att fler våldsutsatta individer aktualiserats vilket kan bero på att verksamheten har fått bättre verktyg och metoder för att upptäcka utsatthet. Detta leder även till att flera kan erbjudas stöd och hjälp i större utsträckning än tidigare. Antalet vuxna som fått en insats har ökat. Kompetenshöjande insatser hos medarbetarna har gett en ökad förståelse och kunskap kring området våld i nära relationer. Det har också lett till förbättrad samsyn och samverkan. De rutiner och arbetsprocesser som har tagits fram och implementerats i verksamheterna är värdefulla verktyg. Aktiviteterna och insatserna som bedrivs idag bedöms ha gett en positiv effekt för måluppfyllelsen. Det är av stor vikt att kunna fortsätta med de utbildning/kompetenshöjande insatserna främst till de nya medarbetarna som börjar. I dagsläget används statsbidrag för att kunna erbjuda utbildningar och det är oklart om det kommande period kommer finnas nya statsbidrag att söka. Arbetet fortgår enligt de styrande dokument som finns i verksamheterna för att bibehålla resultat och strävan efter att ytterligare förbättra resultatet.

Kostnad för missbruksvård har under 2024 minskat jämför mot 2023. Kostnad för missbruksvården vuxna låg under 2024 något lägre än riket utifrån redovisning i Kolada. Utfallet per sista september 2025 visar att kostnaden för missbruksvården fortsatt att minska jämfört med förra året. Vuxenenheten har de tidigare år haft ca 1–2 aktuella LVM ärenden (lag om vård av missbrukare i vissa fall). Vård för LVM är mer kostsamma än vård på hemmaplan. Under 2024 hade Vuxenenheten inget pågående LVM, vilket bidragit till en lägre vårdkostnad. Flera av de placeringar som var aktuell under 2023 hade en hög grad av samsjuklighet vilket också bidragit till dyrare placeringar. För att kunna vända trenden och sänka kostnad för vuxenplaceringar har tydliga rutiner skapats. Nya arbetsprocesser har implementerats som bidragit till en kvalitetshöjning genom bättre matchningar vid placering, strukturerat arbete inför, under och vid hemtagning av individer som är aktuella för externvård. Tydliga gemensamma mål från ledning till handläggare har gett resultat. Enheten fortsätter att arbeta med de rutiner och processer som finns på enheten för att bibehålla eller förbättra målbilden.

Beträffande barn och unga som varit placerat i familjehem någon gång under året ser vi en ökning mellan 2023 och 2024. Resultatet är hämtat från Kolada och Sala jämförs med sju andra kommuner i landet och ligger i stort sett på samma nivå som fyra av kommunerna, två kommuner har nästa dubbelt så högt antal som Sala. En kommun ligger betydligt under Sala. Det pågår ett intensivt arbete med att minska antalet barn och unga som är placerade. Grunden för att kunna erbjuda och ge stöd och hjälp på hemmaplan är skapade. Reviderade riktlinjer, nya arbetsprocesser och samverkan med öppenvården är några av de faktorer som förväntas kunna leda till att minska placeringarna kommande period. Utifrån upprättad handlingsplan finns en tydlighet i de aktiviteter och åtgärder som ska leda till måluppfyllelse kommande period. Handlingsplanen följs upp regelbundet och revideras vid behov utifrån beslut från nämnd.

Kommunen har de senaste åren ökat andelen invånare 80 + med hemtjänst i ordinärt boende. Verksamheten arbetar för att bibehålla andelen eller öka om möjligt.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål behöver kontoret:

Upptäcka våld, bedöma risk, ge stöd till våldsutsatta och ge förövaren insatser för att upphöra med sitt våld. Målet nås genom fortsatt arbete med nuvarande processer och styrande dokument.

Sänka placeringskostnaderna för vuxna och minska andelen placeringar av barn och unga. Målet nås genom implementering av socialtjänstlagen med fokus på det förebyggande arbete och tidiga insatser samt följa den handlingsplan som finns för budget i balans. Att öppna en familjecentral är en del i de förebyggande och arbetet är prioriterat under kommande år.

Vad gäller måttet invånare 80 + med hemtjänst i ordinärt boende så är målet att öka andelen i ordinärt boende. Målet nås genom att arbeta förebyggande, tidiga insatser och samverkan med andra professioner.

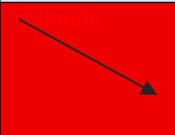
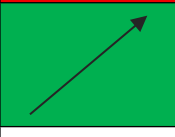
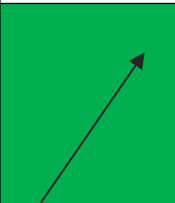
STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Förebyggande och tidiga insatser	Samverkan och driva arbetet vidare med övriga professioner för att öppna en Familjecentral	Kontorschef	2026	Delår/Bokslut
Förebyggande och tidiga insatser (VE, ESI)	Kompetenshöjande insatser, våld i nära relationer Erbjuda och utveckla stödinsatser för ökad tillgänglighet	Enhetschef	2026	Delår/Bokslut Indikator Kolada
Förebyggande och tidiga insatser (ESI)	Erbjuda stöd på hemmaplan för att sänka vårddygn vuxna och sänka placeringar barn och unga.	Enhetschef	2026	Delår/Bokslut Indikator Kolada
Äldre ska kunna bo kvar så länge som möjligt i ordinarie boende (BE)	Stöd till individer att bevara sin självständighet. Preventiva insatser, rehabilitering och fokus på "det friska"	Enhetschef	2026	Bokslut Indikator Kolada

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Detta mål behandlar att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati. Kommunmedborgare ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Tillsammans arbetas det för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla bidrar till varandras trygghet. Delaktighet ökar förtroendet.

Grunduppdragsmål	Indikator	Nyckeltal	2023	2024	2025	Utveckling
Öka delaktighet och inflytande	Delaktighet/upp-följning	Öppenvårdsinsat-ser vuxen inkl VIR. inkl öppen ingång	*	200 (helår)	66 (delår)	
Öka delaktighet och inflytande	Delaktighet/upp-följning	Öppenvårdsinsat-ser barn och unga inkl öppen ingång	*	129 (helår)	130 (delår)	
Trygga rättssä-kerhet och lika-behandling	Rättssäkerhet/li-kabehandling	Egenkontroll SoL, egen statistik	*	*	*	
Trygga rättssä-kerhet och lika-behandling	Rättssäkerhet/li-kabehandling	Egenkontroll LSS, egen statistik	*	*	*	
Trygga rättssä-kerhet och lika-behandling	Andel handläg-gare med ade-kvat utbildning	Handläggare med socionomutbild-ning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar, andel (%)	62,5	80	Publ 2026	

*saknas uppgifter, nytt för 2026

NULÄGESANALYS

Kontorets samlade analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål under verk-samhetsåret 2026

Gällande öppenvårdsinsatser för barn och unga samt vuxna utsatta för våld i nära rela-tioner så ser vi en ökning av insatser till barn och unga. En stor del av den ökningen är dels att nya socialtjänsten gett en ökad möjlighet till att bedriva ett förebyggande arbete och tidiga insatser. Den utökade samverkan som sker intern och externa har också bi-dragit till att öppenvårdsinsatser till barn och unga ökat. Verksamheten har även arbe-tat mycket med att sprida kunskap om socialtjänsten uppdrag med fokus på att ge stöd och hjälp till föräldrar utan att det behöver föregås av en utredning.

Vi ser att öppenvårdsinsatserna till vuxna ha minskat. En av anledningarna tros vara att det på enheten varit otydligt hur statistik ska föras då det inte finns något stöd för sta-tistik i verksamhetssystemet. Detta är en ett förbättringsområde för verksamheten att arbeta vidare med. Det har inte inkommit några indikatorer på att färre individer söker

för att få stöd och hjälp. Verksamheten behöver fortsätta arbetet med att implementera socialtjänstlagen i sina olika områden.

Nytt för 2026 är att Biståndsenheten utvecklar sin ärendegranskning detta för att kontrollera rättssäkerheten och att vi arbetar utifrån *Individens behov i centrum* (IBIC) modellen. Arbetet skall säkerställa rättssäkerhet och likabehandling genom egenkontroller av beslut som fattas med stöd av socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Beträffande handläggare (barn och unga) med socionomutbildning med minst ett års erfarenhet av barnutredningar så ligger Sala i stort sett på samma nivå som liknande kommuner och i riket. För verksamhetens del så är resultatet förbättrat jämfört mot 2023. Verksamheten har ökat sin medvetenhet och krav vid nyrekryteringar av utredare till barn och unga. Verksamheten har fortsatt för avsikt att endast anställa socionomer till utredare på barn och unga utifrån rådande lagkrav. I perioder har det varit svår rekryterat just till dessa tjänster. På IFO finns det två resurshandläggarna (socionomer) som finns att tillgå i de fall det blir ett glapp under rekryteringen.

MÅLBILD

För att nå måluppfyllelse enligt Kommunfullmäktigesutvecklingsmål behöver kontoret:

Arbeta för att socialtjänsten ska bli mer förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad. Fokus på att sänka trösklarna och erbjuda snabbare insatser.

Verksamheten skall i sin handläggning agera korrekt, opartiskt och utan godtycke, samtidigt som alla bedöms på ett likartat sätt i liknande ärenden.

Handläggare som hanterar barnutredningar skall ha socionomexamen.

STRATEGI OCH GENOMFÖRANDE

Åtgärdsförslag – på kort och lång sikt

Åtgärd	Aktivitet	Ansvarig	Tidplan	Uppföljning (när/hur)
Delaktighet och inflytande	Implementering av förändringarna i socialtjänstlagen	Enhetschef/verksamhetschef	2026	Delår/Bokslut
Rättssäkerhet/likabehandling (BE)	Göra egenkontroller enligt upprättad mall	Enhetschef	2026	Bokslut
Rättssäkerhet/likabehandling	Vid nyanställningar krav ställa att endast socionomer anställs som utredare på Barn – och ungdomsenheten	Enhetschef (B&U)	2026	Bokslut Indikator Kolada